

MUNKÁCSY'S RELICS AND DOCUMENTS IN THE MUSEUM OF BÉKÉSCSABA

SUMMARY

One of the greatest Hungarian painters was born as Mihály Lieb in Munkács, on 20th February 1844. He became an orphan early and lived at his uncle, István Reök in Békéscsaba. He used the Munkácsi or Munkácsy sign-manual already on his first paintings. He started to draw in his childhood, and Elek Szamosy wandering painter paved the way for him. After his short study in Vienna, he attended the Academy of Painting in Munich, and then he worked in Düsseldorf. From here, he sent his painting entitled "Condemned cell" to the Salon Parisienne. With this work, he won one gold medal of the Salon of 1870 year. From 1871, he lived in Paris, and after his marriage with baron de Marches' widow, he stayed frequently in Colpach of Luxemburg. In 1878 with the "Milton", then in the '80s with his Christ paintings he had great success all over Europe. John Wanamaker a millionaire of Philadelphia bought two Christ paintings. These works got home in the 1990s as deposit.

After his death in 1900, his widow sold several paintings to the *Nemzeti Múzeum* (Hungarian National Museum). Following her death, her heir C. von Barnewitz sent the relics and documents to Budapest. His personal belongings, painting tools, articles of folk art, models for the most part came to Békéscsaba, to the Munkácsy Museum named after him. A part of the documents, books and photos got to the *Szépművészeti Múzeum* (Museum of Fine Arts) as well to the photo archives of the *Nemzeti Múzeum*. In 1994 on the 150 Anniversary of the painter's birth, the Munkácsy Museum published an inventory of relics and documents, and then several books and catalogues (see bibliography). They renewed Munkácsy's commemorative exhibition on several occasions and arranged temporary exhibitions from the relic and document collection material every 2-3 years. They lend regularly the Hungarian and foreign museums, and recently, in December 2004, they exhibited their Munkácsy collection in the Hungarian Institute of Paris. The Munkácsy paintings, relics and documents of the Museum of Békéscsaba draw a worthy picture of the painter and his works. From the photo collection, not only the Hungarian but also the European (A. Braun, Nadar studio, Disderi, Dragon) and the American (Mora, Ketskeméthy) photographs are renowned.

Translated by István Lányi

RELIQUES ET DOCUMENTS DE MUNKÁCSY AU MUSÉE DE BÉKÉSCSABA

RÉSUMÉ

L'un des plus grands peintres hongrois a vu le jour sous le nom de Mihály Lieb à Munkács le 20 février 1844. Tôt, il devint orphelin et vit chez son oncle István Reök à Békéscsaba. Déjà, sur ses premières images, il utilisa les griffes Munkácsi ou Munkácsy. Il dessina depuis son enfance; ce fut Szamosy Elek peintre voyageur qui fraya son chemin. Après une courte étude à Vienne, il fréquenta l'Académie de Peinture à Munich, puis il travailla à Dusseldorf. C'est d'ici qu'il envoya au Salon de Paris sa peinture *Siralomház* avec laquelle il gagna une des médailles d'or du Salon de l'année 1870. A partir de 1871, il vécut à Paris mais après son mariage avec la veuve du baron Marches, il séjourna souvent à Colpahe au Luxembourg. En 1878, avec sa peinture *Milton*, et pendant les années 80, avec ses images *Christ*, il obtint de grands succès à travers l'Europe. Deux des peintures *Christ* furent achetées par le millionnaire John Wanamaker de Philadelphie, ces oeuvres retournèrent en Hongrie dans les années 1990 en dépôt.

Après sa mort de 1900, sa veuve vendit plusieurs images au Musée National. Après sa mort de 1915, son héritier C. von Barnewitz envoya ses reliques, ses documents à Budapest. La plupart de ses objets personnels, ses outils de peintre, ses objets d'art folklorique, ses modèles furent arrivés à Békéscsaba au musée portant son nom; une partie des documents, des livres, des photos se trouvent au Musée d'Arts Décoratifs ou bien au dépôt de photos du Musée National. En 1994, au 150ème anniversaire de la naissance du peintre, le musée publia le répertoire des reliques et des documents, puis plusieurs livres, catalogues. Il renouvela plusieurs fois la retrospective Munkácsy et tous les deux-trois ans, il fut des expositions temporaires des reliques et des documents. Régulièrement, il emprunte à des musées hongrois et étrangers et pour la dernière fois, en décembre 2004, il exposa sa collection Munkácsy à l'Institut Hongrois de Paris.

Les peintures, les reliques et les documents de Munkácsy du Musée Munkácsy de Békéscsaba donnent une image digne du peintre et de ses oeuvres. Dans la collection de photos non seulement les photos hongroises mais les européennes (A. Braun, atelier Nadar, Disderi, Dagron) et américaines (Mora, Ketskeméthy) sont aussi célèbres.

Traduit par Márta Vizsnyiczai

MUNKÁCSY-RELIQUIEN UND DOKUMENTE IM MUSEUM VON BÉKÉSCSABA

ZUSAMMENFASSUNG

Einer der grössten ungarischen Maler ist als Mihály Lieb am 20. Februar 1844 in Munkács zur Welt gekommen. Er wurde früh zur Waise, und lebte bei seinem Onkel, István Reök in Békéscsaba. Er unterzeichnete schon seine ersten Bilder als Munkácsi, Munkácsy. Er zeichnete seit seiner Kindheit, Elek Szamossy, ein Wanderermahler bahnte seinen Weg ab. Nach einem kurzen Studium in Wien besuchte er die Mahlerakademie in München, dann arbeitete er in Düsseldorf. Von hier schickte er in den Pariser Salon sein Bild Titled „Armesünderhaus“, mit dem er eine der Goldmedaillen des Salons 1870 gewann. Seit dem Jahre 1871 wohnte er in Paris, aber nach seiner Heirat mit der Witwe des Barons Marches verhielt er sich oft in Colpach in Luxemburg. 1878 mit dem Milton, und in den achtzigerjahren mit den Bildern über Christus erreichte er große Erfolge im ganzen Europa. Zwei Bilder über Christus kaufte John Wanamaker, ein Millionär aus Philadelphia, diese Werke kamen in den neunzigerjahren des 20. Jahrhunderts als Depots nach Hause.

Nach seinem Tod vom Jahre 1900 verkaufte seine Witwe dem Nationalmuseum mehrere Bilder. Nach ihrem Tod im Jahre 1915 schickte ihr Erbe, C. von Barnewitz die Reliquien, Dokumente nach Budapest. Der Großteil seiner persönlichen Gebrauchsmittel, Malerwerkzeuge, volkskünstlichen Gegenstände, Modells kam ins nach ihm benannten Museum Mihály Munkácsy in Békéscsaba, ein Teil der Urkunden, Bücher, Fotos kam ins Museum der Schönen Künste, bzw. ins Fotoarchiv des Nationalmuseums. 1994, zur 150. Jahreswende des Geburtes des Malers veröffentlichte das Museum das Verzeichnis der Reliquien und Dokumente, sowie mehrere Bücher, Kataloge (siehe Bibliographie). Die Errinnerungsausstellung „Munkácsy“ und die in je 2-3 Jahren veranstalteten Saisonausstellungen wurden mehrmals aus den Reliquien und Dokumenten erneuert. Das Museum verleiht regelmäßig den ungarischen und ausländischen Museen. Das letzte Mal, im Dezember 2004 wurde die Sammlung von Munkácsy im Ungarischen Institut in Paris vorgestellt. Die Gemälden, Reliquien und Dokumente von Mihály Munkácsy geben ein würdiges Bild über den Maler und seine Werke. Unten den Fotos sind nicht nur die ungarischen, sondern auch die europäischen (A. Brun, Atelier in Nadar, Disderi, Dagron) und amerikanischen (Mora, Ketskeméthy) Fotos berühmt.

Übersetzt von Zsuzsanna Prepeliczay

SZ. KÜRTI KATALIN KÖNYVEI

- 1977 *Köztéri szobrok és épületdíszítő alkotások Debrecenben és Hajdú-Biharban.* Debrecen
- 1979 Kathy Imre (társszerző): *Hajdúböszörmény építészete, képzőművészete.* Hajdúböszörmény
- 1981 *Medgyessy Ferenc (1881–1958) szobrászati életműve.* Debrecen
- 1981 *Medgyessy Ferenc és Debrecen.* Debrecen
- 1982 *Medgyessy Ferenc Emlékmúzeum, Debrecen. Vezető a Medgyessy Ferenc életműve című kiállításához.* Debrecen
- 1983 *Medgyessy.* Budapest
- 1984 *19–20. századi festészet a Déri Múzeumban.* Budapest
- 1986 *Debrecen képzőművészete, 1919–1945.* Debrecen
- 1987 *Régi debreceni családi képek.* Debrecen
- 1989 *Munkácsy Mihály Krisztus-trilógiája.* Budapest
- 1992 *Vezető a Déri Múzeum kiállításaihoz. I. Régi képtár és Új Magyar Képtár.* Debrecen
- 1994 *Munkácsy-ereklyék és dokumentumok a békéscsabai múzeumban.* Békéscsaba
- 1994 (szerk.): *Munkácsy Mihály (1844–1900). Nemzetközi tudományos emlékülés előadásai.* Debrecen
- 1995 *Kiss Sámuel (1781–1891), a debreceni „rajziskola” első professzora.* Debrecen
- 2004 *Munkácsy Mihály élete és kultusza.* Békéscsaba
- 2004 *Munkácsy Mihály és a fotográfia.* Kecskemét–Békéscsaba

A MUNKÁCSY MIHÁLY MÚZEUM
ARANY FOKOZATÚ TÁMOGATÓJA:

Trezor-Liktor Rt.

EZÜST FOKOZATÚ TÁMOGATÓJA:

OBI Hungary Retail Kft. Békéscsabai Áruháza

MÉDIAPARTNERE:

Békés Megyei Hírlap

Rádió 1

A borítón lévő fénykép és az ereklyék
a Munkácsy Mihály Múzeum gyűjteményében található.
(Munkácsy Washingtonban, 1886. Fotó: M. Kets Keméthy – ltsz.: 58.26.1.;
a művész festőecsetei – ltsz.: 53.5530.1–2., 4., 6., 8–10., 20.;
Munkácsy-címerrel ellátott pecsétnyomó – ltsz.: 53.5577.1.;
a festő monogramjával díszített kölnisüveg – ltsz.: 53.5556.1.)

Köteterv: N. Varga Éva
Nyomdai előkészítés, tördelés: Grafikai Művek Bt.
Nyomtatás: Kolorprint Kft.
Felelős vezető: Petényi György és Knyihár János

